Redacțiunea, Administrațiunea
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu, Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciuri.
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner.*
Prețulŭ insertiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și insertiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 123. Brașovŭ, Sâmbătă 4 (16) Iunie 1888.

Brașovŭ, 3 Iunie st. v. 1888.

O scire gravă ne sosesce din Berlinŭ tocmai înainte de încheierea foii.

Impĕratulŭ Germaniei Fridericŭ III șĭ-a sfĕrșitŭ ḑilele sale de suferință adĭ la 11 óre din ḑi.

C'unŭ eroismŭ anticŭ, ca unŭ adevĕratŭ mucenicŭ s'a luptatŭ nobilulŭ împĕratŭ cu tragiculŭ sĕu destinŭ, care nu i-a îngăduitŭ, de când s'a urcatŭ pe tronŭ, nicĭ măcarŭ a-șĭ folosi graiulŭ. Rana s'a din gâtlegiu a luatŭ de câteva ḑile dimensiunĭ așa de marĭ, încâtŭ nicĭ hrănĭ nu se mai putea și rĕsufla din ce în ce mai greu.

Cu tóte aceste împĕratulŭ Fridericŭ nu șĭ-a perdutŭ consciința, Elŭ era decisŭ a se lupta cu mórtea până în ultima clipită. Ișĭ iubea țéra și poporulŭ pré tare decâtŭ ca sĕ nu dorésca a trăi cu-o ḑi mai multŭ spre binele și fericirea ei.

Dér eroica sa resistință nu l'a scăpatŭ de a fi biruitŭ de nemilosulŭ secerătorŭ tocmai în nisce momente, când Germania și Europa puneau celŭ mai mare prețŭ pe aceea, ca sĕ trăiască.

Mórtea împĕratului Fridericŭ III, deși nu a venitŭ pe neașteptate, va produce totușĭ cele mai marĭ îngrijirĭ pretutindenĭ, fiindcă întrînsulŭ se încorporau aprópe tóte speranțele în susținerea păcii.

Acum fără îndoiélă se va schimba situațiunea și nu se scie décă spre bine orĭ spre mai rĕu. Părerea generală este, că actualulŭ prințŭ de corónă germanŭ Wilhelm, care va fi chiămatŭ a urma tatălui sĕu pe tronŭ, încă este prea tînĕrŭ și prea puținŭ formatŭ, decâtŭ ca sĕ se pótă sci după care principii va guverna. Atâta se scie, că dânsulŭ este fórte atașatŭ de principele Bismark.

Cancelarulŭ germanŭ are dér prospecte de a deveni și mai multŭ ca până acuma domnŭ peste destinele Germaniei. Cu împĕratulŭ Fridericŭ nu se prea putea înțelege, pentru că acesta nu ceda nimicŭ din convingerile și principiile după carĭ voia sĕ domnéscă. Cu atâtŭ mai ușorŭ, se crede, va armonia Bismark cu viitorulŭ împĕratŭ, dela care nu se aștéptă la nicĭ o opoziție.

Cine scie décă în urma morții împĕratului Fridericŭ nu vorŭ suferĭ órecare schimbare și raporturile monarchiei austro-ungare cu imperiulŭ germanŭ?

In cercurile politice din Viena s'au manifestatŭ în timpulŭ din urmă îngrijirĭ pentru eventualitatea acésta și póte că limbagiulŭ fórte căldurosŭ ce l'a purtatŭ erĭ contele Kalnoky ḑață cu Germania, cu ocasiunea espunerei sale în comisiunea delegațiunei ungare, a fostŭ dictatŭ în mare parte de prevederile viitórei schimbărĭ.

Espunerile d-lui de Kalnoky, carĭ ni s'au telegrafatŭ pe largŭ de către biroulŭ de corespondență — nu scimŭ de ce — nu conținŭ de altmintrelea, decât confirmarea, că situațiunea este totŭ așa de seriósă ca și mai înainte și că mai alesŭ cestiunea bulgară este, care face bătaie de capŭ diplomațilorŭ.

Prin mórtea împĕratului Fridericŭ se micșoréză speranțele în susținerea păcii, cărora le-a datŭ espresiune ministrulŭ de esterne și de acum se începe o nouă fasă a situațiunei, și mai îngrijitóre.

Este o părere cam generală, că cu împĕratulŭ Fridericŭ se vorŭ înmormênta multe așteptărĭ și speranțe frumóse pentru libertatea, liniștea și pacea Germaniei și a Eupei. Viitorulŭ celŭ mai de aprópe ne va dovedi décă acéstă părere este séu nu întemeiată.

Din delegațiunĭ.

Espunerile ministrului de rĕsboiu și a contelui Kalnoky.

(Telegramele „Gaz. Trans.“)

Budapesta, 14 Iunie. — În comisiunea pentru armată a delegațiunei ungare a declaratŭ ierĭ ministrulŭ de rĕsboiu, că organisațiunĭ nouĕ nu suntŭ intenționate; se pregătescŭ numai câteva formațiunĭ nouĕ, ce suntŭ prevĕḑute pentru casulŭ de mobilisare și care au de scopŭ înființarea de cadre încă în timpŭ de pace. E vorba numai de a se ține contŭ de jurstările actuale și de a pune în practică nisce mĕsurĭ puse deja pe hârtiă spre a pregăti armata pentru grabnică operațiune. Cheltuelile se vorŭ pune între cele estra-ordinare, pentru-că nimenĭ nu știe, cum vorŭ ma, sta lucrurile la sfîrșitulŭ anului 1889. De o înmulțire a cavaleriei n'a fostŭ și nu este vorba. Mobilisarea se póte esecuta, décă va fi de lipsă, în fie-care momentŭ și fără nouĕ mĕsurĭ; desvoltarea armatei impune însĕ administrației de rĕsboiu din ce în ce nouĕ îndatorirĭ. Discusiunea se va continua mâne.

Budapesta, 15 Iunie. — În comisiunea pentru afacerile esteriore a delegațiunei ungare a declaratŭ contele *Kálnoky* următórele:

În Orientŭ nu s'a întêmplatŭ nimicŭ în lunile din urmă, ce se fi pututŭ provoca o durabilă schimbare a situațiunei de acolo, ce ne-ar puté împinge de a întreprinde ceva, ce nu s'ar potrivì cu situațiunea și nu ar întimpina aprobarea și sprijinulŭ generalŭ a acelorŭ factorĭ, cu carĭ dorimŭ sĕ procedemŭ în unire în tóte cestiunile, mai alesŭ în acelea ale Orientului.

Mai departe observă Kalnoky, că nu se póte trece cu vederea faptulŭ, că *nicĭ una din acele cause, carĭ au datŭ nascere în iérna trecută și și mai 'nainte temerilorŭ, că pacea lumii va fi turburată, nu a dispărutŭ până acuma.*

In Orientŭ cestiunea bulgară este pentru noi fără îndoială mai însemnată ca pentru tóte celelalte puterĭ europene. Isvorulŭ unorŭ anumite îngrijirĭ pentru desvoltarea pacînică în viitorŭ nu este însĕ a se căuta pentru noi numai în stările din Balcanĭ, ci în situațiunea generală europénă, în raporturile de putere ale singuratecilor state, între carĭ esistă divergență profundă, nu atâtŭ în ce privesce vederile cabinetelorŭ, câtŭ mai vîrtosŭ în ceea ce privesce vederile poporațiunilorŭ, divergențe asupra celorŭ ce suntŭ a se pĕstra și asupra celorŭ ce suntŭ a se distruge, în fluctuațiunile de părerĭ și sentimente, carĭ pentru câtva timpŭ se domolescŭ, dér potŭ deodată sĕ créscă ca unŭ povoiu când e mare viforŭ.

Situațiunea de față, asĕmĕnându-o cu cea dela începutulŭ anului, a intratŭ într'o fasă de liniștire relativă și însĕmnată. Ministrulŭ Kalnoky ḑice, că nu vré sĕ slăbéscă speranța, că va puté succede de a pune în viitorŭ pe o basă mai asigurată încrederea în susținerea păcii. Statele suntŭ silite a-șĭ întări forțele armate pentru asigurarea puterei lorŭ și a intereselorŭ de pace, ca sĕ pótă întimpina orĭ-ce eventualitate, chiar de ar veni neașteptată. Nimenea nu se îndoesce, că alianța nóstră cu Germania nu numai că este o garanță a păcii, ci este celŭ mai binecuvêntatŭ și folositorŭ actŭ politicŭ alŭ anilorŭ din urmă. Publicarea documentului (tractatului de alianță) a fostŭ pretotindenea

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Despre documentele

relative mai alesŭ la istoria bisericéscă a Românilorŭ).*

In cele douĕ transporturĭ de documente istorice, pe care avusemŭ onóre a le înainta mai de curêndŭ pentru archivulŭ academiei, se aflau și câteva destinate a împlini lacune și a revĕrsa lumina dorită preste unele părțĭ din istoria bisericéscă a națiunei române.

Nicĭ o parte a istoriei poporului românŭ din vécurile trecute nu a rĕmasŭ până astădĭ mai puținŭ cultivată decâtŭ este istoria sa bisericéscă. Avemŭ încercărĭ, avemŭ fragmente din istoria bisericei, nu dămŭ însĕ nicăirĭ de o lucrare sistematică, întrégă, care sĕ se întindă și sĕ curgă precum curge unŭ rîu linŭ peste tótă lunga seriă a vécurilorŭ, de când se crede, că acestŭ poporŭ a primitŭ religiunea lui Isusŭ Christosŭ de a sa. Și apoi mĭ-ar plăcea și mie sĕ cunoscŭ pe acelŭ omŭ genialŭ, carele sĕ fiă în stare de a scrie istoria politică cum și istoria literaturei române fără ajutorulŭ istoriei eclesiastice. Au fostŭ câteva vécurĭ, întru care o parte considerabilă a poporului românescŭ nicĭ nu cunoscea altă viéță decâtŭ pe cea din familiă și pe cea din biserică. Spre a'șĭ conserva biserica așa precum o moștenise dela protopărinții, elŭ se vĕḑuse silitŭ a renunța în unele țĕrĭ pe vécurĭ întregĭ la viéța publică politică.

Acestea adevĕrurĭ recunoscute mĕ facŭ și pe mine ca între altele sĕ cautŭ și sĕ urmărescŭ în totŭ timpulŭ și la tóte ocasiunile documente relative la istoria bisericéscă. Pe la începutulŭ acestui vécŭ alŭ 19-lea câțiva bărbațĭ dintre cei mai tarĭ de spiritŭ au cutrieratŭ archive și biblioteci străine și pămêntene spre a înavuți și istoria nóstră bisericéscă. éră prin acea faptă a lorŭ au datŭ esemplu și îndemnŭ salutarŭ nouĕ, urmașilorŭ sĕi; déră când au voitŭ sĕ le publice li s'a lungitŭ în cale censura și lĭ-a smulsŭ péna din mână. De aceea suspină și Georgie Șincai la câteva locurĭ în chronica sa ḑicêndŭ, că pentru cutare epocă ar sci sĕ spună și sĕ descopere multe, se teme însĕ că va provoca ură, gónă și că va păți rĕu. Contimpuranulŭ sĕu Petru Maiorŭ apucase a tipări, până era în viéță încă, și o istoriă *bisericéscă a Românilorŭ*, care așa scrisă mai multŭ în modŭ fragmentarŭ, ca în fugă, ca pe sărite, ca de frica morții, ea totușĭ era sĕ reverse o lumină neașteptată prin documentele publicate, décă nu ar fi fostŭ confiscată îndată după apariținnea ei, apoi trimisă dela Buda în Clușŭ, de acolo la Blașiu și éră la Clușŭ, unde apoi esemplarele nelegate fuseră închise într'o chiliă dela mănăstirea franciscanilorŭ, cu escepțiune de vre-o sută, pe care studenții de românŭ comandațĭ ca sĕ le încarce dintr'unŭ carŭ în altulŭ, le-au sciutŭ pitula și duce mai departe. Au fostŭ acéă și epoce de acelea în viéța poporului nostru, în care nu era suferitŭ sĕ se ocupe cărturarii sĕi nicĭ chiarŭ de trecutulŭ bisericei lorŭ.

La vre-o 30 de anĭ după Petru Maiorŭ a luatŭ asupră'șĭ mai alesŭ fericitulŭ nostru fostŭ colegŭ Timoteu Cipariu a continua cu cercetările pe terenulŭ istoriei bisericescĭ și documentele numeróse publicate în colónele archivului sĕu în cursŭ de vr'o patru anĭ suntŭ unŭ adevĕratŭ tesaurŭ. Puținĭ anĭ după acestea se dete viéță prețiósei publicațiunĭ „*Biserica ortodoxă română*“ în capitala României, o publicațiune acésta, care așŭ dori ca sĕ nu lipséscă nicĭ unui Românŭ, care ține la biserica sa și se scie înălța peste opiniunile preconcepute. Se mai publicară în timpŭ în timpŭ unele documente încă și în alte foi bisericescĭ și scolastice din Blașiu, Aradŭ, Caransebeșŭ, cum și în ḑiarulŭ archidiecesanŭ „Telegrafulŭ românŭ“ dela Sibiiu, în fine și în „*Transilvania*“, organŭ alŭ „Associațiunei transilvane pentru literatura și cultura poporului românŭ“, care se află în activitate de 27 de anĭ. Ce sĕ ḑicŭ despre cele publicate în colecțiunea Hormuzache neprețuită!

Intr'aceea tóte acelea documente câte vĕdŭ lumina în susŭ atinsele publicațiunĭ suntŭ fórte bune pentru-ca sĕ ne convingă despre sărăcia de care suferimŭ din lipsa documentelorŭ bisericescĭ și sĕ ne mărescă setea de ale câștiga. Nu este numai lipsa lorŭ, care turbură spiritulŭ amicilorŭ istoriei, ci este mai vîrtosŭ impregiurarea, că de exemplu mai multe acte gubernementalĭ de care se publică icĭ-colea în ḑilele nóstre, ne arată, pe ce cale rĕtăcită eramŭ până acuma întru judecarea unorŭ evenimente eclesiastice, éră din altele învĕțămŭ, că orĭ-câtŭ s'arŭ fi apĕratŭ protopărinții poporălorŭ orientale de înfiuința reformațiunei religióse

*) Din ședința publică a Academiei române ținută în 1 (13) Aprilie 1888.

aprobată şi salutată ca o deplină dovadă a cinstitei şi lealei stăruinţe pentru-a pune basă susţinerei păcii. Realisarea alianţei cu Italia, ca complementŭ a alianţei cu Germania, corĕspunde acelorŭ interese, ce le avemŭ spre sudŭ şi ostŭ, şi în Marea-mediterană paralelŭ cu Italia, abstragêndŭ dela simpatia şi comuniunea ce ne légă, ca sĕ stăruimŭ împreună pentru scopurĭ şi interese egalĭ. Mare meritŭ 'i se cuvine bărbatului de statŭ, care stă în fruntea Italiei, care cu mare energiă şi cu pricepere profundă a sciutŭ sĕ dea direcţiune viuă politicei Italiei.

Interesele popórelorŭ balcanice, încheiă contele Kalnoky, suntŭ şi interese europene, ceea ce întăresce în modŭ însemnatŭ posiţiunea nóstră. Cu mare simpatiă le-a luatŭ în vedere şi Anglia, care cumpănesce în privinţa acésta în modŭ însemnatŭ şi a cărei direcţiune politică conglăsuesce pe deplinŭ cu cea indicată de noi.

Bugetulŭ ministeriului de esterne a fostŭ votatŭ după aceea unanimŭ.

Când se va maghiarisa şcóla militară din Caşovia?

„Ellenzék“ ocupându-se în articululŭ sĕu de fondŭ dela 13 Iunie de acéstă cestiune face următórea socotélă:

In şcóla reală militară din Ungaria se propunea până acuma în limba unguréscă 1 óră pe sĕptĕmână. Ministrulŭ de rĕsboiu însĕ a concesŭ sĕ se propună de aci înainte limba unguréscă în 2 óre pe sĕptĕmână. Acesta este succesulŭ ministeriului constituţionalŭ maghiarŭ după 22 de anĭ. Décă va merge totŭ aşa, peste alţĭ 22 de anĭ limba maghiară se va instrui în 3 óre pe sĕptĕmână, şi aşa mai departe: în a. 1933 pe sĕptĕmână 4 óre, în 1955 pe sĕptĕmână 5 óre, în 1977 pe sĕptĕmână 6 óre. Deóre-ce însĕ numĕrulŭ totalŭ alŭ órelorŭ de instrucţiune se socotesce pentru unŭ elevŭ la 36 pe sĕptĕmână, urméză de aci, că după Christosŭ la an. 2680, va sĕ dică cam peste 800 de anĭ, limba de propunere a şcólei reale militare din Caşovia va fi limba unguréscă.

Pe atuncĭ, dice „E-k“, se póte întêmpla sĕ nu mai fiă Tisza ministru-preşedinte alŭ Ungariei. Ajunge însĕ, că începutulŭ pentru maghiarisarea acestei şcóle l'a făcutŭ Colomanŭ Tisza şi însufleţiţĭ de acéstă iniţiativă deputaţii Falk, Hegedüs, Münich şi soţĭ, votéză ministrului de rĕsboiu unŭ bugetŭ estraordinarŭ de 47 milióne fl. Afară de acésta i se votéză ministrului de rĕsboiu 13½ milióne ca spese ordinare. Se mai votéză apoi ministrului de esterne 4½ milióne, ministrului comunŭ de finanţe 2 milióne.

Ce este acésta pentru unŭ statŭ aşa de bogatŭ ca Austro-Ungaria? Cu totulŭ altŭ-ceva ar fi, décă în schimbŭ pentru aceste jertfe statulŭ maghiarŭ n'ar fi primitŭ pentru şcóla susţinută de elŭ în Caşovia încă o oră de instrucţiă în limba maghiară.

Peste 800 de anĭ, pe când numita şcólă va fi maghiarisată pe deplinŭ, bugetulŭ ministrului de rĕsboiu va fi cam de 4400 milióne, socotindŭ că dările se vorŭ urca mereu progresândŭ ca şi până acum. Era adecă înainte de asta cu 20 de anĭ bugetulŭ ministeriului de rĕsboiu de 69 milióne, astădĭ însĕ e de 179 milióne, va sĕ dică a crescutŭ în 20 de anĭ cu 110 milióne. Pe când şcóla numită va fi dér deplinŭ maghiarisată, pe atuncĭ Ungaria va rĕmâné fără locuitorĭ, carĭ parte vorŭ trebui sĕ emigreze, parte vorŭ peri de fóme în urma ne mai suportabilelorŭ contribuţiunĭ. Ce sĕ face cu banii aceştia? Ce se va face încă cu cele 30 milióne, cu carĭ ministeriulŭ de finanţe a ridicatŭ pentru anulŭ 1889 dările de consumŭ?...

Din aceste espunerĭ ale lui „E-k“ póte vedé orĭ-cine, câtŭ de multŭ costă pe statulŭ ungarŭ tendinţele de maghiarisare ale guvernului Tisza.

SCIRILE DILEI.

Se anunţă din Pesta, că pe la începutulŭ sĕptĕmânei viitóre *dieta va fi amânată* până în primele dile ale lui Septemvre.

* * *

Furtuna împreunată cu ghiaţă din diua de 7 Iunie n. a causatŭ marĭ stricăciunĭ nu numai în Ţéra-Bârsei, ci şi în alte părţĭ deosebite ale Ardélului. Aşa din părţile Aiudului d. es. se scrie, că o grindină ne mai pomenită de mare a nimicitŭ viile, precum şi tóte sĕmĕnăturile din părţile acelea. Cu deosebire au suferitŭ marĭ pagube comunele: *Măgina, Cricău, Tibru, Mesentea, Cetea* şi *Geoagiulŭ superiorŭ*. Asemenea se scrie din comitatul Ciucului, că la comuna Ciuc-Csomorta aşa mare grindină a cădutŭ, încâtŭ şi a 4-a di mai rĕmase ghiaţă prin locurile mai umbróse. Paguba e fórte simţită pentru economĭ.

* * *

La gimnasiulŭ românŭ din locŭ s'au terminat *esamenele scripturistice de maturitate*; ér la şcóla comercială se vorŭ termina în Sâmbăta viitóre. La gimnasiu s'au presentatŭ 16 elevĭ pentru acestŭ esamenŭ, la şcóla comercială s'au presentatŭ 12.

* * *

Comitetulŭ Asociaţiunei din Braşovŭ pentru sprijinirea învĕţăceilorŭ şi sodalilorŭ românĭ“ publică în „Meseriaşulŭ românŭ“ *concursŭ pentru 2 premii de câte 100 fl.* pentru sodalii românĭ, carĭ au perfecţiunea necesară pentru a deschide lucrătoriă în Braşovŭ în meserile: de pălărierĭ, de rotarŭ, de faurŭ, de curelarŭ, de lăcătarŭ, de compactorŭ, de maşinistŭ, de tinichigiu şi de brutarŭ, şi voiescŭ a primi unulŭ séu doi ucenicĭ la aceste meserii. Concursele suntŭ a se adresa susŭ numitului comitetŭ până în 1 Iulie a. c.

* * *

Institutulŭ pentru *surdo-muţĭ* se dice că se va deschide în 4 Octomvre a. c. în C l u ş i u, înfiinţându-se primulŭ despărţămêntŭ. Mai înainte se va ţiné unŭ cursŭ de pregătire, care va dura şése sĕptĕmânĭ, dela 16 Augustŭ până la 1 Octomvre. Didactru nu se va cere acum dela elevĭ. Dr. Emericŭ Török, care îşĭ face pracsa în Cluşiu, şĭ-a oferitŭ serviţiile sale gratis fiitorului institutŭ. Deocamdată nu se vorŭ face colecte publice, pentru că tocmai acuma se cerŭ publicului multe contribuirĭ pentru scopurĭ publice şi de binefacere.

* * *

Ministrulŭ de bele-arte alŭ Franciei a cerutŭ unŭ creditŭ de 50,000 lei pentru deschiderea unui concursŭ cu scopulŭ d'a se ridica unŭ *monumentŭ comemorativŭ alŭ revoluţiunii francese* chiar pe loculŭ palatului Tuileriilorŭ. Prima pétră a monumentului va fi pusă în diua de 14 Iulie 1889.

Camera comercială din Braşovŭ face cunoscutŭ, că Direcţiunea căii ferate ung. de nordŭ a escrisŭ concursŭ pentru liferare de diverse uniforme, pe diua de 5 Iulie a. c. Condiţiunile de liferare se potŭ vedé în cancelaria susŭ numitei camere de comerciu.

Unŭ inventatorŭ.

Diarulŭ parisianŭ „*Le Figaro*“ vorbindŭ sub acestŭ titlu despre o invenţiune a compatriotului nostru d-lŭ *Alexandru Ciurcu*, ce a atrasŭ atenţiunea ministrului de rĕsboiu francesŭ, scrie următórele:

„Cetitorii noştri îşĭ aducŭ de sigurŭ aminte de spăimêntătorulŭ accidentŭ, întêmplatŭ la finele anului 1886 pe Seina, între Clichy şi Asnières. Voimŭ sĕ vorbimŭ de esplosiunea maşinei motrice a unui batelŭ, maşină inventată de d-nii *Buisson şi Ciurcu* şi care se basează pe principiulŭ reacţiunei gazurilorŭ la o mare tensiune.

Se scie că aceştĭ domnĭ, după ce făcură cu maşina lorŭ numeróse esperienţe, carĭ isbutise cu desĕvêrşire, s'au adresat la capitaliştĭ spre a esploata brevetul lor şi că, graţiă patronagiului comitelui de Herisson, simpaticulŭ scriitorŭ pe care totŭ Parisulŭ ilŭ recunósce, d. Ed. Blanc era gata sĕ comanditeze pe întrepidii inventatorĭ.

Făcêndŭ înaintea d-lui Blanc şi a comitelui Gerisson o a doua esperienţă cu unŭ nou aparatŭ — prin esperienţa făcută înaintea lorŭ isbutise fórte bine — din causa relei construcţiunĭ a maşinei, lucru agravatŭ printr'o negligenţă, generatorulŭ cu gazŭ făcŭ esplosiunea, sfărâmă batelulŭ şi aruncă în apă pe cei doi inventatorĭ şi pe ajutorulŭ lorŭ. Acesta şi d. Buisson fură omorîţĭ de locŭ; numai d. Ciurcu, de şi rănitŭ şi arsŭ, putŭ sĕ scape în notŭ şi suprevieţui acestei grósnice catastrofe.

D. *Ciurcu*, care este Românŭ, şi care înainte d'a fi esilatŭ din ţéra sa era directorŭ alŭ importantului diarŭ „*l'Indépendance roumaine*,“ fŭ datŭ în judecată, în urma acestui accidentŭ, care nu i se puté imputa, ca vinovatŭ de omucidŭ prin imprudenţă. D. Ciurcu se apĕră singurŭ cu multă căldură şi cu multă elocinţă şi fŭ nu numai achitat dér şi fórte aplaudatŭ de publicŭ.

De atuncĭ d. Ciurcu nu s'a descurageatŭ şi a construitŭ nouĕ nacele, luând precauţiunĭ spre a nu se mai reînoi accidente.

Ministrulŭ de resbelŭ deschise unŭ creditŭ spre a înlesni esperienţele d-lui Ciurcu, şi puse la disposiţiunea sa erbăria dela Sevran-Libry. Aci d. Ciurcu făcŭ o lungă seriă de esperienţe sub supraveghiarea inginerului Vielle, inventatorulŭ prafului pentru puşca Schel, care a fostŭ delegatŭ pentru acésta de ministerulŭ de resbelŭ. Esperienţele au fost încununate cu succesŭ. D. Ciurcu a doveditŭ că este stăpânŭ pe maşina sa, că póte regula după doriţă presiunea gazurilorŭ.

Spre a demonstra siguranţa ce presintă maşinele sale actuale, d. Ciurcu a închisŭ tóte eşirile gazurilorŭ, în timpul combustiunei, astfelŭ că ele nu puteau eşi din generatorŭ de câtŭ prin orificiile carĭ se deschideau singure ridicândŭ nisce supape automatice de unŭ nou sistemŭ. Nu numai că nu s'a întêmplatŭ nicĭ unŭ accidentŭ, dér ceea ce eşia prin supape a fostŭ de ajunsŭ spre a opri presiunea de a întrece limitele pentru carĭ supapele erau aşedate.

---

din apusŭ, aceea totŭ a pĕtrunsŭ şi la dênsele, éră anume în poporulŭ românescŭ a produsŭ devastaţiunĭ înfricoşate.

Se póte întêmpla, ca unora din noi acéstă aserţiune a mea din urmă sĕ lĭ-se pară prea cutezată.

Ei bine, acum în mână cu seria lungă de documente publicate în anulŭ 1885 în două volume de cătră Dr. Nicolae Nillesŭ, profesorŭ de dreptulŭ canonicŭ în Linţŭ, precum şi cu câte adunarămŭ de trei anĭ încóce în aceeaşĭ materiă, se póte proba de ajunsŭ, că biserica Românilorŭ nu numai în urmarea domniei Islamului, ci în cele din urmă trei sute de anĭ şi în urmarea reformaţiunei apusene ajunsese între focŭ şi apă, séu, cum se mai dice la noi, între ciocanŭ şi nicovală.

Étă însĕ aicĭ încă şi două cărţĭ manuscrise, una din anulŭ 1760, éră alta din 1745, amêndouĕ compuse de câte unŭ bărbatŭ cărturarŭ de confessiunea calviană şi anume unulŭ popă. Cea de ântâi pórtă titlulŭ:

Brevis Valachorum Transilvaniam incolentium Historia etc. Auctore Petro Bod de felsö Csernaton, Verbi D. Ministro. Form. 4°, 558 pagine.

Cu escepţiune de 13 pagine dela începutŭ cartea întrégă se ocupă pe largŭ şi cu mare passiune numai de istoria bisericéscă a Românilorŭ, la începutŭ de cea vechiă, după aceea despre raporturile bisericescĭ române cătră cea calvianiană, éră dela 1698 până la 1760 despre luptele ferbinţĭ dintre biserica latină catolică şi dintre cea protestantă din causa bisericei Românilorŭ din Transilvania şi Ungaria cu Banatulŭ, pe care calvinii subjugându-o în parte o şi incorporaseră la biserica lorŭ înainte de aceea cu vre-o optdecĭ de anĭ, éră dela 1698 înainte curtea imperială se silia sĕ o smulgă dela calvinĭ şi sĕ o alăture la biserica latină, care în acea epocă scăpătase fórte tare, după ce stetese sub domnia principilorŭ protestanţĭ în mai multŭ de o sută de anĭ.

Altă carte manuscrisă, a cărei copiă exactă o are acum şi academia română, este compusă în limba maghiară titulată: „*Az erdélyi oláhok uniultatásokról* való rövid Historia 1745“, adecă Historia scurtă despre unirea Românilorŭ din Ardélŭ 1745. Acéstă scriere s'a aflatŭ în colecţiunea de manuscripte fórte preţióse, care fuseseră proprietate a contelui Emericŭ Miko, fostŭ gubernatorŭ alŭ ţerei, ér după mórtea lui au trecutŭ în proprietatea museului istoricŭ şi archeologicŭ din Cluşiu, de unde s'a decopiatŭ pentru academiă.

Se mai adaugă la cele două cărţĭ manuscripte încă şi suplica din 1684 a locuitorilorŭ românĭ de confesiunea protestantă din oraşulŭ Deva, în care comunitatea bisericéscă rógă pe principesa Anna Bornemisza, soţia principelui bĕtrânŭ Michailŭ Apafy, că după-ce Măria Sa le luase pe popa lorŭ, care scia bine românesce, pentru curtea Măriei Sale, acum ei au rĕmasŭ fără popă, care sĕ le sciă predica românesce, decĭ Românii din Deva rógă pe Dómna, că décă le luă pe popa lorŭ, sĕ se îndure a mijloci ca sĕ lĭ-se dea unŭ altŭ parochŭ, care sĕ cunóscă totŭ aşa de bine limba română. Copiă esactă luată după originalŭ.

Cei carĭ vorŭ sĕ mai afle şi alte isvórĕ pentru scrierea istoriei bisericescĭ, necunoscute până acum cultivatorilorŭ ei, n'au decâtŭ sĕ le caute în catalógele colecţiunilorŭ academiei făcute în anii mai din urmă. Eu nevoindŭ a vĕ răpi timpŭ pré multŭ, la îndemnulŭ domnilorŭ colegĭ din secţiunea istorică mĕ voiu mărgini a reflecta pentru astădată numai la câteva descoperirĭ din cele mai bătĕtóre la ochĭ relative la biserica Românilorŭ, carĭ esŭ din seria documentelorŭ publicate şi nepublicate, anumite mai în susŭ, ér acelea suntŭ, între alte fórte multe, următórele:

Este bine cunoscutŭ din diplomele principilorŭ ţĕrei, că începêndŭ din dilele lui Rakoczi tatălŭ şi fiiulŭ (1628—1660) dela metropolitulŭ *Stefanŭ Simionŭ* toţĭ metropoliţii după-ce se hirotoniau în Bucurescĭ ca ortodoxĭ după ritulŭ orientalŭ, făceau totodată şi mărturisirea credinţei ortodoxe orientale, ér apoi întorcêndu-se hirotoniţĭ în patria lorŭ, pe lângă ce se supuneau la tóte disposiţiunile protestantice cuprinse în diploma de confirmare, erau totodată obligaţĭ a supune tóte canónele votate în sinódele eparchiei lorŭ la aprobarea episcopului protestantŭ numitŭ în stilulŭ bisericescŭ calvianŭ: superintendentŭ; metropolitulŭ Românilorŭ nu putea numi nicĭ măcarŭ unŭ protopopŭ în diecesa sa fără scirea şi aprobarea episcopului reformatŭ calvinŭ.

Până acum nu amŭ datŭ de urma nicĭ unei reclamaţiunĭ, care s'ar fi rădicatŭ vreodată din partea metropolitului Ungrovlachiei, care este totodată exarchŭ alŭ *Plaiurilorŭ*, adecă alŭ ţĕrilorŭ învecinate, în contra acelui abusŭ ne mai

In aceste momente d. Ciurcu caută sĕ găséscă capitalurile necesare spre a esploata invențiunea sa. Indată ce va isbuti va construi *unŭ balonŭ* pe care ilŭ va dirige prin „propulsorulŭ sĕu cu reacțiune.“

Décă isbutesce, vomŭ putea sĕ vedemŭ la esposițiunea din 1889 navigândŭ d'asupra Parisului balóne, mișcate printr'unŭ esplosivŭ.

Acestŭ secolŭ, în care s'a inventatŭ vaporulŭ și s'a pusŭ electricitatea la serviciulŭ locomoțiunei, va pute sĕ aibă și locomoțiunea prin prafulŭ de pușcă.“

Literatură.

„Meseriașulŭ Românŭ,“ fóiă pentru învĕțătură și petrecere, întocmită pentru meseriașĭ și toțĭ iubitorii de meserii. Apare în Brașovŭ de 2 orĭ pe lună în mărime de câte-o cólă și costă numai 1 fl. 20 cr. pe anŭ, séu 60 cr. (respective 2 francĭ) pe o jumĕtate de anŭ. Editorŭ și redactorŭ: *Bartolomeiu Baiulescu*, președintele Reuniunei pentru sprijinirea meseriașilorŭ românĭ în Brașovŭ (Tĕrgulŭ grâului Nr. 558). — Nr. 11 dela 1 (13) Iunie cuprinde: Despre raportulŭ ce esistă între chemiă și între artele plastice, în speciălŭ între pictură, (conferență ținută de Nicolae Teclu în museulŭ austriac pentru artă și industriă din viena). — Cum sĕ-și arangieze têmplarulŭ atelierulŭ sĕu mai bine și mai practicŭ? — Esperiențele unui emigratŭ în câmpurile de diamantŭ. — Țiganulŭ cinstitŭ (anecdotă poporală), de Th. D. Speranță. — Felurite pentru meseriașĭ. Sciri economice și industriale. — Multe și mĕrunte. — Diverse. — Glume. — Anunțurĭ. — Concursŭ.

Din partea museului comercialŭ din Budapesta ni-se trimite **„Catalogulŭ articulilorŭ comercialĭ și industrialĭ“**, ce se află espușĭ în acelŭ museu. Catalogulŭ este scrisŭ în limba maghiară și germană, elŭ cuprinde produsele a vre-o 800 de industriașĭ și fabricanțĭ din Ungaria și Ardealŭ; pentru fiă-care fabrică arata ce feliu de articulĭ produce, în ce cantitate, de ce cualitate și arată totodată și adresa firmei precum și prețulŭ obicĭnuit alŭ respectivului articulŭ.

Scirĭ polițienescĭ. Erĭ după amédḑĭ învĕțăcelulŭ de făurăria George Tampa s'a găsitŭ spênḑuratŭ în grajdulŭ tatălui sĕu G. Tampa, care locuesce în Paloșŭ. Motivulŭ ce l'a condusŭ la acéstă faptă nenorocită nu s'a putută până acuma descoperi.

Raportŭ generalŭ

despre activitatea Comitetului de ajutorare cu Abecedare și Legendare a elevilorŭ sĕracĭ dela șcólele române rurale din Transilvania și Ungaria propriă.

Sciutŭ lucru este, că până acum doi anĭ, elevii sĕracĭ dela școlele române rurale din acéstă patriă, cea mai mare parte, erau și rĕmâneau lipsițĭ chiar și de cele mai elementare și maĭ absolutŭ necesare cărțĭ de învĕțămĕntŭ, nu aveau adecă nicĭ abecedare și legendare. Vĕḑĕnd acéstă lipsă noi, câțĭva cărturarĭ românĭ din acestŭ unghiu de țéră, puserămŭ umĕrŭ la umĕrŭ, formarămŭ unŭ Comitetŭ, care sĕ adune banĭ, sĕ cumpere cărțĭ și, la cerere, sĕ le distribue gratuitŭ celorŭ lipsițĭ.

Acésta s'a întêmplatŭ la începutulŭ anului școlasticŭ 1886/7 și în decursulŭ acelui anŭ școlasticŭ a și adunatŭ dela contribuențiĭ benevolĭ o sumă de 145 fl. 40 cr., din carĭ a spesatŭ în acelŭ anŭ 131 fl. 90 cr., rĕmânĕndŭ banĭ gata pe anulŭ școlasticŭ 1887/8 13 fl. 50 cr. Comitetulŭ a împărțitŭ în acelŭ anŭ 389 abecedare și 97 legendare de diferițĭ autorĭ, amĕsuratŭ cererei respectivelorŭ școle sĕrace.

Deodată cu raportulŭ generalŭ pe anulŭ școlasticŭ 1886/7 și cu începerea anului școlasticŭ 1887/8, subsemnatulŭ Comitetŭ a apelatŭ la bunăvoința onoratului publicŭ românŭ, ca fiă-care, după voință și putință, sĕ contribue la acestŭ fondŭ, din care sĕ ajutŏră cei mai sĕracĭ și mai nevinovațĭ fii ai neamului nostru cu mijlóce pentru câștigarea nutremĕntului spiritualŭ.

Desele apele nicĭ n'au rĕmasŭ fără efectŭ, căcĭ din deosebite părțĭ locuite de Românĭ începură a incurge următórele ajutóre dela domnii: Vasiliu Groze paroch gr. cat. în Maierŭ (pe Someșŭ) 1 fl. I. B. din Solnocŭ 1 fl. Isidorŭ Marcu drd. în teologiă, din Viena 1 fl. Ieronimŭ Slăvocă paroch gr. cat. în Ilva mare 1 fl.; apoi din Draga-Vilma, lângă Ilianda, amŭ primitŭ prin colecta d-luĭ Iónŭ *Romanŭ*, notarŭ cerc., din partea d-sale 1 fl., dela Ursu Danciu 10 cr., Badea Grigore 20 cr., Toma Bahus 10 cr. Iónŭ Oros 25 cr. Iónŭ Orosu 28 cr. Dumitru Gergelŭ 30 cr. Prin d-lŭ Ambrosie Popŭ paroch gr. cat. în Reteagŭ 2 fl. 58. Prin Redacțiunea „Gazeta Transilvaniei“ 126 fl. 85 cr. colectațĭ prin d-lŭ Solomonŭ Haliță profesorŭ și redactorŭ alŭ revistei „George Lazar“ în Bêrlad. Dela Stefan Țarină înv. în Pancenenĭ 1 fl.

Suma banilorŭ incurșĭ, plus cei 13 fl. 50 cr., rĕmașĭ din anulŭ școlastecŭ 1886/7, face 151 fl. 16 cr.

Din banii aceștia s'a spesatŭ:

Cu cumpĕrarea a 20 abcdare de I. Popescu din Sibiiu 5 fl. 05 cr., 25 abcd. de V. Petri din Năsĕudŭ 5 fl. 05 cr., 16 abcdare de Blașiu 3 fl. 05 cr., 86 abcdare de Petri 15 fl. 48 cr., 55 abcd. de Blașiu 10 fl. 07 cr., 50 abcdare de I. Popescu 12 fl. 50 cr., 90 legendare de Petri 35 fl. 20 cr., 58 abcdare de Brașovŭ de amicii școlei 10 fl. 10 cr., 30 abcdare de I. Popescu 7 fl. 50 cr., 20 legendare de Popescu 14 fl., 20 abcdare de Petri 3 fl. 80 cr.

Suma banilorŭ pe cărțĭ face 111 fl. 77 cr.

Spese postale și materialulŭ de pachetatŭ 16 fl. 92 cr.

Suma totală a speselor 128 fl. 69 cr.

Mai dispunemŭ așa-déră în banĭ gata de 22 fl. 47 cr.

In decursulŭ acestui anŭ de școlă amŭ procuratŭ dér: 100 abcdare de Popescu, 131 abcdare de Petri, 71 abcdare de Brașovŭ, de amicii școlei, 40 abcdare de Brașovŭ *donate de d-lŭ Nicolae I. Ciurcu, librarŭ în Brașovŭ*, 90 legendare de Petri, 20 legendare de Popescu, adecă cu totulŭ 400 abcdare și 110 legendare.

Cărțĭ cerură:

A. de *Vasiliu Petri:*

1. Nechita Suia, preotŭ și învĕț. în Nețŭ, 10 abcd. și 10 leg., 2. Ioanŭ Diuganŭ înv. în Malinŭ l. Betleanŭ 5 abcd. 5 leg. 3. Georgiu Popŭ înv. în Giumelcișŭ (în Sălagiu) 20 abcd. 15 leg. 4. Nicolau Albu înv. în Thiurea lângă Magyar Gorbo 14 abcdare 10 leg. 5. Ioanŭ Ciulanŭ înv. în Cavașŭ în Sălagiu lângă N. Károly 7 abcd. 5 leg. 6. Stefanŭ Țarină înv. Păucenescĭ lângă Ulpia Traiană 30 abcd. 15 leg. 7. George Hatos înv. în Cățcan l. Deeșŭ 15 abcd. 5 leg. 8. George Munteanŭ înv. în Pusta Egreșŭ 8 leg. 9. Teodorŭ Bota înv. în Cernescĭ 10 abcd. 4 leg. 10. Nicolau Sorinca înv. în Almaș Seliște 2 leg., 11. Laurențiu Micheșŭ înv. în Deeșŭ 13 abcd. 6 leg. 12. Teodorŭ Tămașŭ înv. în Ocna Deșului 7 abcd. 3 leg. 13. Teodorŭ Popŭ înv. în M. Ugra 15 leg. 14. Ioanŭ Bota înv. în Cetea p. u. Tövis 15 abcd, 8 leg. 15. Alexiu Bota înv. Retégŭ 10 abcd. 10 leg. 16. Demetriu Timbu înv. în Vima mică (N. Ilonda) 25 abcd. 15 leg. 17. Teodorŭ Hatosŭ înv. în Rugășescĭ 20 abcdare. 18. Petru Maximŭ înv. în Csokmány 14 abcd. 3 leg. 19. Iacobŭ Botta în Kapolnok-Monostur 15 abcd. 6 leg. 20. Alexandru Todoranŭ înv. în Noțigŭ (l. Sz. Cseh) 6 leg. 21. Georgiu Brăteanŭ înv. în Vama (F. falu) 5 abcd. 5 leg. Suma 235 abcdare 151 leg.

(Va urma).

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Potsdam, 14 Iunie. Buletinulŭ publicatŭ aḑĭ la 10 a. m. spune, că starea împĕratului a devenitŭ de aséră fórte îngrijitóre. *Puterile îi scadŭ mereu.*

Postdam, 15 Iunie. Buletinulŭ de aséră, 6½ óre ḑice: *Impĕratulŭ slăbesce din ce în ce,* ceea ce nasce serióse îngrijirĭ.

Berlinŭ, 15 Iunie. In orașŭ domnesce cea mai tristă dispoșiție de când au apărutŭ foile în edițiunĭ estra-ordinare anunțândŭ agravarea bólei împĕratului. Bursa a rĕmasŭ firmă în cursurĭ în modŭ surprinḑĕtorŭ, dér acolo domnesce o tăcere neliniștitóre. Teatrele suntŭ închise.

„Nordd. Allg. Ztg.“ ḑice, că din buletinŭ reese, că orĭ câtŭ de durerósă ar fi ideea, *trebue sĕ se țină contŭ de catastrofa iminentă.* Puterile împĕratului scadŭ vĕḑĕndŭ cu ochii. Plumânile'i suntŭ fórte atacate.

Potsdam, 15 Iunie, 11 óre. 30 min. Buletinulŭ de aḑĭ spune: **Impĕratulŭ zace cuprinsŭ de-o amorțélă ușóră, care numai din când în când este întreruptă prin semnele vĕdite ce le dă, că nu și-a pĕrdutŭ consciința. Pulsulŭ și rĕsuflarea suntŭ fórte slabe.**

Postdam, 15 Iunie. **Impĕratulŭ a muritŭ aḑĭ la 11 óre înainte de amédḑŭ.**

DIVERSE.

Lacrĕmile unui condamnatŭ la mórte. Unŭ americanŭ, anume Deacons, condamnatŭ la mórte pentru că a asasinatŭ pe o femeiă, anume Ada Stone, a vĕrsatŭ câte-va lacrĕmĭ ḑilele acestea, pentru prima óră dela arestarea luĭ. Dér nu e nicĭ căința și nicĭ téma de mórte care a făcutŭ pe Deacons ca sĕ plângă. E o lună aprópe de când unŭ șórece mare pĕtrunse în celula condamnatului. Deacons în locŭ ca sĕ gonéscă séu de a căuta ca sĕ omóre pe acestŭ visitatorŭ de felŭ rĕu, primitŭ de prisonierĭ, îi aruncă pâne. Șórecele o mâncă, apoi fugi p'o gaură care se afla înt'unŭ colțŭ, celŭ mai întunecosŭ din celulă. A doua ḑi șórele se întórse la aceeașĭ oră, și Deacons îi dete sĕ mănânce din nou. Incetulŭ cu încetulŭ șórecele se învĕță cu prisonierulŭ, mâncândŭ din mâna luĭ și stândŭ ca sĕ'lŭ mângăie ca p'o pisică. Deacons era mândru că ajunsese sĕ îmblânzéscă pe acestŭ șórece. N'avea de câtŭ sĕ'lŭ cheme și șórecele alerga la elŭ ast-felŭ că Deacons își petrecea mai tótă ḑiua jucându-se cu elŭ și învĕțându-lŭ totŭ felulŭ de comedii. Aci ilŭ făcea sĕ umble p'o sforicică întinsă în largulŭ celulei, aci ilŭ înhăma la o cărucióră făcută de dênsulŭ. Șórecele făcea orĭ-ce voia Deacons și nu'lŭ mai părăsea aprópe de locŭ, când într'o ḑi, temnicerulŭ, însoțitŭ de unŭ câne, intră în celula condamnatului. Cânele zărindŭ șórecele, sărĭ asupra lui și'lŭ omorî. Condamnatulŭ la mórte, care, totŭ timpulŭ procesului sĕu dĕduse dovadă de cinismulŭ celŭ mai mare, a remasŭ câte-va momente ca zăpăcitŭ, privindŭ lungŭ pe cânele care omorîse pe tovarășulŭ și singurulŭ sĕu amicŭ ce'i mai rĕmăsese. Apoi aruncându-se cu fața în josŭ pe pernă începŭ sĕ plângă ca unŭ copilŭ.

Cursulŭ pieței Brașovŭ
din 15 Iunie st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.48	Vênd.	8.50
Argintŭ românescŭ .	„	8.42	„	8.46
Napoleon-d'orĭ . .	„	10.01	„	10.04
Lire turcescĭ . . .	„	11.32	„	11.37
Imperialĭ	„	10.32	„	10.37
Galbinĭ	„	5.89	„	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	109.—	„	110.
Discontulŭ	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena
din 14 Iunie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	98.60
Renta de hârtiă 5%	86.45
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	151.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	95.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	126.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	115.—
Bonurĭ rurale ungare	105.25
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.90
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . .	104.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.75
Bonurĭ rurale transilvane	104.30
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.50
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	125.25
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	124.50
Renta de hârtiă austriacă	78.99
Renta de argintŭ austriacă	80.60
Renta de aurŭ austriacă	109.85
Losurĭ din 1860	137.30
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	862.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungur. .	280.50
Acțiunile băncei de creditŭ austr. .	282.40
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.95
Napoleon-d'orĭ	10.02
Mărcĭ 100 împ. germane	62.95
Londra 10 Livres sterlinge	126.45

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

auḑitŭ în lumea christiană, ca unŭ Archiereu sĕ depună mărturisirea credinței ortodoxe în ḑiua hirotonirei sale, ér apoi îndată după întórcere la scaunŭ în patria sa sĕ jure credință și episcopului reformatŭ, când este sciutŭ, că bisericele protestante peste totŭ au lăpĕdatŭ și lapĕdă mai tóte dogmele nu numai ale bisericei apusene catolice, ci și ale celei rĕsăritene ortodoxe; căcĭ adecă între altele, reformații calvinianĭ din cele șépte taine séu sacramente au lăpĕdatŭ pe cincĭ și au adoptatŭ numai două; Baptismulŭ și Eucharistia; despre hierarchiă în sensulŭ celorŭ două bisericĭ marĭ nu vorŭ nicĭ sĕ auḑă; din lăuntrulŭ bisericelorŭ au cassatŭ și scosŭ crucile, altariele, icónele și orĭ-ce urmă de sculptură, care ar representa vre-o ființă omenéscă séu cerescă; perețĭ albĭ, unŭ amvonŭ pentru predicatorĭ, băncĭ pentru ascultătorĭ și alta nimicŭ. Ritulŭ întregŭ alŭ bisericei ortodoxe rĕsăritene ca și pe alŭ celei latine l'au declaratŭ și'lŭ declară protestanții de idololatriă și de superstițiune ce ar merita ca sĕ fiă esterminată. Mai în scurtŭ nu în patru séu cincĭ, déră în patruḑecĭ și cincĭḑecĭ de puncte esențialĭ, parte mare strînsŭ dogmatice diferŭ bisericile protestante de biserica ortodoxă resăritênă, la care tótă dogma predestinațiunei le pune vêrfŭ.

Fiă; acestea au fostŭ și mai suntŭ până în ḑiua de astăḑĭ doctrinele și convincțiunile religióse ale adevĕrațilorŭ protestanțĭ și popórele cele civilisate au învĕțatŭ abia în ḑilele nóstre a respecta convincțiunile religióse ale altora și a fi toleranțĭ cătră cei de altă credință conformŭ exemplelorŭ divine date de însușĭ fundatorulŭ religiunei. Aicĭ însĕ ne întêmpină cu totulŭ altă întrebare: Cum putea ca sĕ se afle archiereĭ, carĭ sĕ jure pe două simbolurĭ de credință diametral opuse; séu décă voițĭ, cum sĕ putea, ca archiereii și o parte considerabilă dintre preoțĭ sĕ crédă numai câtŭ credŭ protestanții, sĕ esecute însĕ întregŭ ritulŭ resăriteanŭ atâtŭ de bogatŭ și aplicatŭ pentru tóte fasele vieței omenescĭ? Și cum óre suferiau ceilalțĭ episcopĭ, mitropolițĭ, exarhĭ și patriarchĭ ai resăritului o anomaliă, batjocură, călcare în picióre a docmelorŭ, a ritului, a canónelorŭ bisericei așa ḑicĕndŭ dinaintea ochilorŭ, fără ca sĕ aflămŭ într'o sută de anĭ altă urmă de resistență, decâtŭ unŭ singurŭ sinodŭ ținutŭ la Iașĭ.

Districtulŭ Făgărașului, limitrofŭ în tótă lungimea sa cu Muntenia, era încorporatŭ la biserica reformată, avea episcopulŭ sĕu propiu, numitŭ de cătră Domnulŭ țĕrei și supusŭ de-adreptulŭ episcopului calvinescŭ. In comitatulŭ Hunedórei séu așa numită țéra Hațegului limitrofă cu Oltenia, două protopopiate românescĭ trecuseră la confesiunea protestantă, precum au trecutŭ și alte două mai în lăuntru în Ardealŭ. Tótă nobilimea de classa primă și de a doua din Ardealŭ și din Bănatŭ până pe la Caransebeșŭ devenise reformată calviniană.

Cum au venitŭ catastrofe de acestea preste Biserica Românilorŭ, ce influință au avutŭ ele asupra poporului rĕmasŭ fără nicĭ o conducere, ținutŭ întru întunecime orbitóre prin lipsa totală a unei educațiunĭ religióse în limba sa maternă, la acestea și alte întrebărĭ de natura acestora ne dau rĕspunsurĭ mai multŭ séu mai puținŭ satisfăcĕtóre documentele aflate și adunate până acum.

Fost'au și epoce de acelea, unde românii în unele districte ne avêndŭ unde sĕ mérgă la biserică nicĭ în ḑiua de pascĭ, dorindŭ a se cumineca séu cum se ḑice în mai multe părțĭ ale țĕrei, a *lua Pascĭ*, pentru ca sĕ pótă mânca de dulce, adunau mugurĭ unorŭ arbușțĭ și făcêndu-șĭ cruce și câteva mătanii, din acei mugurĭ înghițiau părinții, împărțind și la ceilalțĭ membrii ai familiilorŭ.

(Va urma.)

Nru. 6675—1888 14,3—2

Publicaţiune!

In spitalulŭ civilŭ din locŭ, provĕḑutŭ cu dreptulŭ de publicitate, are sĕ se dea pe cale de oferte minus-oferentului alimentarea bolnavilorŭ pe durată de $1\frac{1}{2}$ anŭ, şi anume din 1 Iulie a. c. până în 31 Decemvrie 1889.

Competenţii pentru acéstă întreprindere au sĕ-şĭ aştérnă la primarulŭ orăşenescŭ din locŭ ofertele timbrate şi sigilate până în 22 Iunie a. c. după prânḑŭ la 6 óre.

La ofertŭ are sĕ se alăture unŭ vadiu de 100 fl. v. a. séu în banĭ gata, séu în libele de depunerĭ la institutele băinescĭ din locŭ séu hârtii de preţŭ valorόse pentru cauţiune, cuprinḑêndŭ ofertulŭ totŭ-deodată şi dechiaraţiunea oferentului, cumcă acestuia 'i suntŭ cunoscute condiţiunile de ofertŭ şi că se supune lorŭ.

Condiţiunile de ofertŭ se potŭ vedé în tótă ḑiua dela 9—12 ore a. m. la subscrisulŭ magistratŭ. în biroulŭ senatorului magistratualŭ Alfred Schnell.

Braşovŭ, 12 Iunie 1888.

Magistratulŭ orăşenescŭ.

Publicaţiune

referitóre la darea de puscă şi cea de vênatŭ.

De vreme ce, conformŭ §-lui 11 alŭ art. de lege XXIII din 1883 referitorŭ la dajdia de puşcă şi aceea de vênatŭ, anulŭ de dare se începe cu 1 Augustŭ alŭ fiecărui anŭ şi se finesce cu 31 Iulie alŭ proximului anŭ, se provócă fiecare posesorŭ de puşcă de vênatŭ de a 'şĭ procura dela oficiolatulŭ orăşănescŭ de dare o cólă pentru fasionarea dării, aşternându-o totŭ la acela oficiolatŭ celŭ multŭ până în 30 Iunie a. c.

Acela, care în decursulŭ anului de dare ajunge în posesiunea unei puscĭ de vênatŭ, se deobligă ca sĕ arete acésta oficiolatului orăşănescŭ de dare în decursŭ de 8 ḑile, aşternându-şĭ totŭ-deodată referitórea cólă de fasionare; totŭ asemenea se obligă aceia, carĭ sub titlulŭ unei aducerĭ aminte, séu sub titlulŭ unui obiectŭ ereditariu familiarŭ etc. pretind eliberarea puscilorŭ lorŭ de dare, că sĕ-'şĭ procure amintile blanquete dela oficiolatulŭ orăşenescŭ de dare şi sĕ le aştérnă totŭ aceluiaşŭ oficiolatŭ celŭ multŭ până în 30 Iunie a. c.

Acei posesorĭ de puşcĭ de vênatŭ, carĭ suntŭ obligaţĭ numai la solvirea dărei de puşcă, au sĕ plătéscă acéstă dare subscrisului oficiolatŭ, pe cândŭ din contră acei posesorĭ de puşcĭ, care 'şĭ procură şi carte de vênatŭ suntŭ datorĭ se solvéscă atâtŭ darea de puşcă, câtŭ şi aceea de vênatŭ la oficiolatulŭ regescŭ de dare.

Braşovŭ, în 12 Iunie 1888.

Oficiolatulŭ orăşenescŭ de dare.

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Pesta:
Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută diminéţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucurescĭ:
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după améḑĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Braşovŭ:
Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de améḑĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucurescĭ la Braşovŭ:
Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după améḑĭ.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Braşovŭ la *Rĕşnovŭ-Zërnescĭ-Branŭ:* 12 óre 30 m. după améḑĭ
b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după améḑĭ.
c) „ „ în *Săcuime* [S. Georgĭ]: 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgăraşŭ:* 4 óre diminéţa.
e) „ „ la *Săcele:* 4 óre diminéţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕşnovŭ-Zërnescĭ-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre înainte de améḑĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Săcuime* la Braşovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgăraşŭ* la Braşovŭ: 2 óre diminéţa.
e) „ *Săcele* la Braşovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în tutungeria **I. Gross,** în libraria **Nicolae Ciurcu** şi **Albrecht & Zillich.**

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonaţĭ, că mai avemŭ din anii trecuţĭ numerĭ pentru complectarea colecţiunilorŭ „Gazetei,“ precum şi câteva întregĭ colecţiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administraţiune în casŭ de trebuinţă.

„Administraţiunea Gaz. Trans.“

Tipografia A. MUREŞIANU Braşovŭ.